

Gud beskytter sitt navn ved å handle med Israel

Av Ole Andersen
Generalsekretær i Ordet og Israel Danmark
Redigert Redaksjonen O&I (15.12.22)

Bibelen inneholder mange skjulte skatter. Det var ikke uten grunn at en dansk prest for 100 år siden kalte en stor bibel-kommentar, som han skrev, Gullgruven.

Den som "graver" i bibeltekster oppdager at det er en stor mengde "gull" under overflaten. Dette kan man lett overse ved en rask gjennomlesing, men som blir til sterke momenter og klare budskap når man går dypere inn i tekstene.

Et eksempel på dette finnes i Esekiel 36:21. Her sier Gud gjennom profeten Esekiel at han; «**Jeg beskytter mitt hellige navn, som israelittene har vanhelliget blant folkeslagene de kom til**». Det er et uttrykk som har en dyp mening og som lett blir oversett i farten. For å oppdage dette er det nødvendig å ta en liten omvei.

Ingen nåde

Esekiel ble profet i år 593 f.Kr. Han var en av de mange israelittene som sammen med Israels konge noen år tidligere ble tvunget til eksil i

Babylon. Ifølge Esekiel og hans profetkollega Jeremiah var eksilet Guds straff mot Israel på grunn av folkets frafall fra troen på den sanne Gud.

Eksilet forandret imidlertid ikke mye på forholdene i Israel. Under den nye kongen Sidkia, fortsatte frafallet sammen med det store flertallet av folket.

Men Gud handlet fortsatt. Både gjennom Jeremia, som bodde hjemme i Jerusalem, og Esekiel, som bodde blant de landflyktige i Babylon, advarte Gud Israels folk om at frafallet ville ende i dom og undergang.

Det er spesielt et uttrykk fra Esekiels profetier i årene etter 593 f.Kr. som er spesielt harde. Det er Guds advarsel om at han vil dømme og straffe Israel "uten barmhjertighet og medfølelse" (Esek 5:11; 7,4,9; 8,18; 9,5.10).

Den Gud som helt tilbake til hendelsen med gullkalven og videre ned gjennom Israels historie, hadde åpenbart seg som "sen til vrede og rik på miskunn og sannhet!" (2. Mosebok 34: 6), sier nå at det ikke finnes nåde for de frafallende. Han er barmhjertig mot alle som omvender seg. Derimot hvis Israel vil leve i frafall, er de på vei mot sikker dom og ødeleggelse under Guds vrede.

Esekiels sterke budskap er at Gud etter dommen over de frafalne handler "uten barmhjertighet." Og derfor forutsier han at Israels skjebne vil være grusom.

Esekiel fikk rett. Israels skjebne ble mer enn grusom. I januar 588 f.Kr. omringet Babylons hær Jerusalem. Beleiringen skulle vare i to og et halvt år. I løpet av den tiden ble forholdene verre og verre i den lukkede byen. Sulten utviklet seg til en forferdelig hungersnød og ble etterfulgt av pest og andre sykdommer.

Sommeren 586 f.Kr. falt byen. Mange ble drept eller mishandlet. Andre hadde flyktet, og mange av de overlevende ble nå tvunget inn i Babylon av de babyloniske soldatene.

Dette satte en effektiv slutt på Israels eksistens som et selvstendig folk. Gud hadde straffet Israels folk uten nåde.

Israel og Guds navn

Jerusalems undergang ble en katastrofe for Israels Guds-bilde blant nabofolkene. Enhver hedning i mils omkrets som hørte om Israels skjebne, tolket den som et uttrykk for Israels Guds svakhet.

Med hånlige bemerkninger og spotteviser, moret man seg over israelittene i Midtøstens basargater, som påsto at deres Gud hadde skapt hele verden og var den eneste sanne Gud - og nå hadde det vist seg at han ikke engang kunne beskytte sitt eget tempel mot de babylonske soldater! Israelittenes eksil var det definitive, historiske beviset på Israels Guds avmakt.

Denne spotten, som spredte seg over Midtøsten i kjølvannet av katastrofen sommeren 586 f.Kr, spiller en forbløffende stor rolle i de bibelske skriftene. Gang på gang nevner profetene nabofolkenes hån og fordømmer det. (se f.eks. Esek 21,33; 25,3.6.8; 26,2; 28,26; 34,29; 35,12-15; 36,13-15; Obad 11-14; Sef 2,8-9; Jer 48,26-30).

Dette mye omtalte «hånet» viser at det er noe viktig vi må legge merke til og som understrekes i Esek. 36: 20-21:

«Men overalt hvor de kom blant folkeslagene, vanhelliget de mitt hellige navn. For det ble sagt om dem: «Dette er Herrens folk, men de måtte dra ut av hans land.» Jeg beskytter mitt hellige navn, som israelittene har vanhelliget blant folkeslagene de kom til.»

Israels ulykkelige skjebne i 586 f.Kr. var Guds straff over folket. Men resultatet av Guds straff ble en slags "anti-åpenbaring." Ødeleggelsen av Jerusalem fikk ikke hedningene til å innse at Israels Gud er en hellig Gud som straffer frafall. Tvert imot, hendelsene fikk dem til å oppfatte Israels Gud som en maktesløs papirtiger.

Israels eksil førte til at Guds rykte førte skam over seg. Guds navn ble vanhelliget. Det vil ikke Gud finne seg i.

Beskyttelse av Guds navn

Guds svar på folkenes hån i tiden etter 586 f.Kr. er at han vil "beskytte sitt hellige navn." Det vil si at han vil få slutt på den hedenske oppfatning at Israels folks adspredelse utover jorden skyldes Israels Guds maktesløshet.

Gud vil gjøre dette ved å føre Israels folk tilbake til deres gamle land. Folket skal samles fra alle landene de er spredt til, og igjen få tilbake deres gamle land i eie. Landet skal bli fruktbart og gjenoppbygd. Og mest av alt vil Gud sende en gjennomgripende vekkelse over folket, slik at de «fra hjertet» vil vende seg til ham og ta imot Den Hellige Ånd (Esek. 36: 22-32).

Hensikten med denne fremtidsplan for Israel er altså utelukkende at Gud vil "beskytte sitt hellige navn." Ved å gjøre dette miraklet med Israel, vil Gud la historien bevise at han er verdens herre som har all makt på jorden. Guds handlinger med Israels folk skal avsløre for hedningene hvem han er. På denne måten vil Gud "beskytte" sitt navn.

Det bemerkelsesverdig er at ordet "beskytte" er det samme ordet som Esekiel ofte brukte tidligere i boken da han sa at Gud ville straffe Israel "uten nåde." "Nåde" og "beskytte" er de samme hebraiske ordene. Dette fremhever Esekiels budskap.

Når Gud ser på Israel, finner han ingen grunn til å "skåne" det. Israel fortjener Guds straff på grunn av folkets synd og frafall. Og Guds straff kommer "uten nåde."

Likevel ender Israels historie med frelse, forløsning og herlighet. Ikke fordi Israel fortjener det, men fordi Gud ønsker å "skåne" eller "beskytte" sitt eget navn.

Dette gjelder selvfølgelig ikke bare Israel. Tross alt ønsker Gud bare å bruke Israel for å vise hvordan han er for alle jordens folk. Israels historie er derfor åpenbaringen av et prinsipp som gjelder alle mennesker.

Når Gud dømmer uten nåde, er det menneskets egen skyld og fortjeneste. Men når han griper inn med nåde og frelse, skyldes det utelukkende hans eget navn.

Også i dag

Esekiels profeti om Israels frelse er aldri blitt oppfylt. Det har aldri vært en periode i verdenshistorien hvor Israels folk var samlet hjemme i sitt eget land, der landet ble gjenoppbygd og vært fruktbart, og hvor folket levde i tro på Messias med Den Hellige Ånd i hjertet.

I løpet av de siste hundre årene har flere jøder enn noensinne i verdenshistorien kommet tilbake til landet Israel. Landet er blitt dyrket på nytt og gjenoppbygd i en grad som aldri før. Videre er jøder så smått begynt å tro til Jesus som deres Messias.

Dette betyr at Esekiels profetier gradvis har begynt å gå i oppfyllelse i vår tid. Men det betyr også at Esekiel 36:21 gir oss en nøkkel til å forstå bakgrunnen for hva som skjer nå i Israel.

Når Gud lar jødene vende tilbake til sitt gamle land, når han lar en jødisk stat gjenoppstå, når han lar landet dyrkes på nytt, og når han lar jøder komme til tro på Jesus, så er grunnen til at alt dette som skjer *at*; «*Gud vil beskytt sitt hellige navn*»

Alt som skjer med Israel gjennom disse årene er ikke fordi Israel har blitt et godt, rettferdig eller mindre korrupt folk. Israel er ikke bedre

(eller verre) enn noen andre mennesker på jorden. Det er ikke Israels fortjeneste at de har fått tilbake sitt land og gjenoppstått som en selvstendig nasjon. Det er fordi Gud vil åpenbare at han har makten i verden.

Ved å la en nasjon gjenoppstå, som har vært uten land i 2000 år, viser Gud at han er historiens Gud.

Ved å la dem komme hjem, selv før de har kommet til tro på Messias, viser Gud at han handler av ufortjent nåde.

På denne måten er Israel fremdeles i dag et redskap som Gud bruker for å åpenbare seg gjennom. Når folket ser hva Gud gjør med Israel foran deres øyne, må de forstå hvem Gud er.

Hans handlemåte med Israel viser at han ønsker å "beskytte sitt hellige navn."